

ОТЧЕТЪ
на
БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА
за 1928 година

ГОДИНА 50

СОФИЯ

ПЕЧАТНИЦА С. М. СТАЙКОВЪ

1929

София, 10 априлъ 1929 г.

Господину Министру на Финансите,
Тукъ.

Господинъ Министре,

Имаме честь да Ви представимъ, съгласно чл. 67 отъ закона за Банката, заедно съ годишния балансъ и настоящия отчетъ за дейността на Българската народна банка презъ изтеклата 1928 година.

Отбелязаното засилване дейността въ разните отрасли на народното стопанство презъ 1927 г. продължи и презъ изтеклата година. Темпът на това развитие значително се наруши къмъ края на годината отъ необикновено продължителната сува презъ лятото и есента, както и отъ други нѣкои неблагоприятни климатически условия, които понижиха първоначалните очаквания за житната и други нѣкои земедѣлски реколти.

Постъпленията на чужди девизи, безъ тия отъ държавните заеми, възлизатъ на 8,093 милиона лева срещу 8,087 милиона лева презъ 1927 г. Този резултатъ би билъ много по-благоприятенъ, ако не бъше настъпили обратъ въ камбионалните операции презъ последните два

месеца на годината. Това ясно се вижда отъ сравнението на редовните камбиялни постъпления за първите десет месеца на 1927 г. — 6,763 милиона лева и тия презъ същия периодъ на 1928 г. — 6,945 милиона лева.

Това развитие във платежния балансъ стои въ най-тъсна зависимост отъ движението във външната търговия на страната.

Износът презъ 1928 г. отбележва известно намаление, като е спадналъ отъ 6·7 на 6·4 милиарда лева. Това намаление иде главно отъ категорията на зърнените храни и брашното, чийто износъ презъ 1928 г. е достигналъ една стойност отъ 979 милиона лева, срещу 1,710 милиона презъ 1927 г. и 1,520 милиона презъ 1926 г.

Износът на царевицата е спадналъ отъ 129,030 тона (1927 г.) на 47,720 тона, на ечмика отъ 78,000 на 38,000 тона, на пшеницата отъ 40000 на 21,000 тона. Намалението за първите два артикула се дължи на намаление въ количеството на производството, а застоя въ износа на пшеницата се дължи на крайно низките цени на международния пазаръ.

Въпреки това чувствително намаление въ износа на зърнените храни, търговският, а също и редовният платеженъ балансъ на страната, пакъ можаха да запазятъ едно нормално и високо ниво, благодарение главно на благоприятното развитие въ тютюневата търговия и на появата нови крупни износни артикули, като: рапица (398 милиона лева срещу 38·7 милиона презъ 1927 г.), захаръ (138 милиона лева срещу 78 милиона лева презъ 1927 г.) и др.

Презъ изтеклата година съ изнесени 23 милиона килограма тютюнъ, срещу 27 милиона кг. презъ 1927 г., но, поради настъпилото повишение въ цените, тъхната стойност е приблизително същата — 2·1 милиарда лева.

Срещу намалението износа съ 305 милиона лева стои едно увеличение при вноса съ около единъ милиардъ (отъ 6·2 милиарда презъ 1927 г. на 7·2 милиарда лева презъ 1928 г.).

Това постоянство на тенденцията за увеличение вноса стой във несъмнена връзка съ общото стопанско и културно развитие на страната, което изисква единъ все по-голямъ вносъ на чужди стоки, машини и материали.

Но колкото повелителни и насящи да сѫ тия нужди, тъ тръбва разумно да бѫдатъ задоволени само въ кръга на действително разполагаемите камбиялни и парични средства на страната. Въ това отношение сѫществуватъ силни увлъчения и се правята важни грѣшки, както отъ страна на обществените администрации, така и отъ нѣкои частни стопани; това ясно личи отъ финансовите затруднения на първите и отъ незадоволителната ликвидност въ баланса на вторите.

Покрай нѣкои полезни и доходни имобилизации, предприематъ се и такива, които далеко не се оправдаватъ отъ сѫществуващите, сравнително, високи лихвени проценти и, сравнително, невисоката и несигурна доходност на подобни предприятия.

Известно влияние за увеличение вноса презъ изтеклата година оказа и очакваното увеличение коефициента за събиране митата въ книжни лева (отъ 1500% увеличенъ на 2,000% отъ 26 юлий).

Повечето индустриални клонове, съ изключение на индустриите, които работятъ за износъ, като мелничарството, отбелязватъ по-голяма активност и сѫ увеличили производството и продажбата си.

Производството на каменни вѫглища се е увеличило отъ 1,239 хиляди тона на 1,418 хиляди тона.

Производството на циментъ достига миналогодишното ниво — 110,000 тона, но при едно увеличено търсене.

Поради неблагоприятното влияние на сушата върху количеството и захарността на цвеклото, производството на захаръ е спаднало отъ 38 хиляди тона презъ 1927 год. на 27,000 тона презъ 1928 год.

Приходитъ отъ желязниците и пристанищата достигнаха 1,183 милиона лева, срещу 1,108 милиона презъ 1927 год.

Презъ изтеклата година въ Уравнителната камара при Българската народна банка сѫ постъпили ефекти на сума 15·3 милиарда лева и отъ тѣхъ сѫ компенсирали за 11·1 милиарда лв. или 72·8%, а презъ 1927 г. представени ефекти за 10·5 милиарда лева, отъ които сѫ били компенсирали за 6·7 милиарда или 56·6%.

Общата сума на протестираните полици е намалена при едно леко увеличение въ броя на ефектите: 199,599 ефекти за 1,432 милиона лева, срещу 193,845 ефекти за 1,585 милиона лева презъ 1927 г.

Споредъ предварителни сведения, броятъ на обявените несъстоятелности презъ 1928 год. достига 95, срещу 132 презъ 1927 год.

Отбелзаниятъ въ миналогодишния отчетъ по-голъмъ притокъ на външни краткосрочни банкови кредити продължи и презъ отчетната година. Главните посрѣдници за тия кредити сѫ местните кредитни учреждения, а особено тия отъ тѣхъ, които сѫ основани съ чужди капитали и се намиратъ въ непосрѣдствена връзка съ чуждите финансии институти.

Презъ 1928 г. въ Българската народна банка е постъпило камбии отъ подобни кредити за 2,846 милиона лева, срещу 1,967 милиона лева презъ 1927 год.; голъма частъ отъ тия кредити е била покрита, а салдото на непокритите краткосрочни кредити въ края на годината е останало 1,326 милиона лева срещу 856 милиона въ края 1927 год.

Като последица отъ сключване стабилизационния заемъ, може да се очаква въ бѫдеще известно намаление на тия кредити. Понеже краткосрочните чужди кредити идваха да запълнятъ голъмия недомъкъ отъ местни спестявания и отъ собствени ликвидни срѣдства, намалението въ използването на тия кредити може да настѫпи до толкова, доколкото увеличението въ златните резерви на Българската

народна банка съчасть отъ произведението на заема би позволило известно разширение на нейните кредити подъ формата на сконта и авансите. Тукъ ще играе роля и висотата на сконтовия прсентъ, тъй като много частни кредитни институти биха предпочели по-евтиния нуждъ кредитъ, предъ единъ по-скъпъ кредитъ отъ емисионния институтъ.

Влоговете въ спестовната каса презъ изтеклата година съже се увеличили съ 128 милиона при 126 милиона лева увеличени презъ 1927 год. Въ края на 1928 год. влоговете въ същата каса достигатъ 635 милиона лева, срещу 508 милиона лева презъ 1927 год.

Срочните влогове въ Българската земедълска банка съже се увеличили отъ 462 милиона лева на 976 милиона лева, което увеличение произлиза най-вече отъ влога 400 милиона лева, внесенъ и отъ спестовната каса въ края на изтеклата 1928 г., спестовните и влогове — отъ 203 милиона лева на 372 милиона лева; сиротските влогове — отъ 219 на 247 милиона лева.

На 30 юни 1928 г. въ 147 популярни банки въ страната е имало срочни и спестовни влогове 280 милиона лева, срещу 164 милиона лева въ 140 популярни банки въ края на 1927 г.

Тръбва да отбележимъ и увеличението въ кредиторните текущи съмѣтки на Българската централна кооперативна банка, които съже нараствали на 510 милиона лева, срещу 312 милиона лева въ края на 1927 г.

Влоговете и текущите кредиторни съмѣтки на големите съфийски банки съже достигнали въ края на годината 4,614 милиона лева, срещу 3,507 милиона въ края на 1927 г., и 2,991 милиона презъ 1926 г. Големата часть отъ тия средства съже образувани чрезъ външните краткосрочни кредити, но нѣкои частични сведения показватъ известно нарастване и на мястните влогове въ частните кредитни институти.

Следъ чувствителното намаление въ процентите на кредиторните лихви, направено въ края на 1927 г., текущите лихвени съмѣтки на

частнитѣ лица започнаха да намаляватъ при Българската народна банка. Въ края на годината тѣ спадатъ на 171 милиона лева при 215 милиона лева въ началото на годината. Въ бѫдеще тия влогове съвсемъ ще напуснатъ Българската народна банка, тъй като, съгласно съ новите измѣнения на закона за Банката, отъ началото на следващата година Банката вече не ще плаща никаква лихва на срочнитѣ и безсрочнитѣ влогове. Тия влогове ще отидатъ въ частнитѣ и други обществени кредитни институти. Въ Българската народна банка ще останатъ главно текущите кредиторни сметки на разните кредитни учреждения въ страната, а също така и разните държавни и обществени суми, които, съгласно съ чл. 60 отъ закона за Банката, тръбва да се държатъ въ Българската народна банка.

Голъмото нарастване въ перото „текущи лихвени сметки на банки“, особено къмъ края на годината (287 милиона въ началото и 1,078 милиона лева — въ края на годината), се дължи изключително на временното голъмо увеличение въ разполагаемите суми на Българската централна кооперативна банка и особено на Българската земедѣлска банка, които още презъ м. декемврий получиха предназначениетѣ за тѣхъ суми отъ стабилизационния заемъ, а, освенъ това, Българската земедѣлска банка получи голъмата часть отъ сумите на Пощенската спестовна каса. Въ края на годината споменатите две банки разполагаха въ Българската народна банка съ 666,832,885 лева, когато разполагаемите суми на всички други кредитни учреждения въ Българската народна банка съ били 418,934,222 лева.

Въ миналогодишния отчетъ ние изложихме по-сѫществените измѣнения въ устройството и операциите на Банката въ свързка съ постановленията на закона за Българската народна банка отъ 20.XI.1926 г., влѣзли въ сила отъ началото на 1927 г.

Съ протокола на финансовия комитетъ при Обществото на народите отъ мартъ 1928 г., приетъ отъ Народното събрание и обнародванъ на 12 май (Държавенъ вестникъ, брой 32), Българската на-

родна банка претърпя ново преустройство, което засегна не само постановленията на нейния законъ, но и самите финансовые основи на института.

Измѣненията въ закона за Банката се съдържатъ въ първото приложение къмъ споменатия протоколъ; тия измѣнения се приемаха отъ Народното събрание и като отдѣленъ законъ, който се обнародва на 4 октомври 1928 г. Тукъ ще изложимъ накратко нѣкои отъ съществените измѣнения въ закона.

Чл. 2 отъ закона предвиждаше уреждането съ специаленъ законъ изплащането на банкнотите въ злато. Този първостепененъ въпросъ за всяка емисионна банка и за паричното устройство въ страната се разреши съ новите измѣнения въ закона за Банката и съ закона за стабилизацията (3.XII.1928), като се възприе системата на златно-девизния еталонъ (*Gold exchange standard*).

Закона за стабилизацията обяви лева като монетна единица въ страната и го опредѣли като 1/92 отъ единъ грамъ чисто злато (92 лева = 1 грамъ чисто злато). По този начинъ се легализира златната стойност на лева, която той фактически има отъ 1924 г. насамъ подъ режима на съсрѣдоточаването на търговията съ външни платежни срѣдства въ Българската народна банка.

Съгласно съ новия чл. 3 отъ закона за Банката, последната е длъжна, при поискване, да обмѣнява своите банкноти въ девизи на страни съ златенъ еталонъ, чийто банкноти съ обмѣняеми по закона и на практика въ злато, което свободно може да бѫде изнесено.

Банката, също така, е длъжна, при поискване, да откупва чуждите девизи, които отговарятъ на гореказаните условия.

Въ това отношение законъ предвижда само едно ограничение: никой не може да иска или да предлага сума въ чужди девизи на стойност по-малка отъ 50,000 — лева.

Относно курсътъ, по който ще става задължителната обмѣна на банкнотите или задължителната продажба на чужди девизи, тъчки 2

и 3 отъ чл. 3 на закона предвиждатъ златния паритетенъ курсъ, като за лева се вземе стабилизационното ниво, а за чуждите девизи — респективните законни продажни или покупни курсове на златото и като се приспаднатъ (при покупките) или се прибавятъ (при продажбите), разноските по транспорта на златото отъ или до София, плюсъ осигуровката на пратката и лихвата презъ времето на транспорта. Съ други думи, Банката е длъжна да продава чуждите вълти по единъ курсъ, който тръбва да се приближава до тъй наречената точка за вноса на златото (*point de l'entrée de l'or*) и да купува чуждите девизи по единъ курсъ, който да се приближава до точката за износа на златото (*point de sortie de l'or*).

Този новъ механизъмъ за задължителното обмъняване на банкнитъ — основата на монетната стабилност и на девизните сделки въ бъдаще ще почне да действува, съгласно точка 10 отъ чл. 4 на Женевския протоколъ, следъ премахване ограниченията за девизната търговия, шестъ месеца следъ влизане въ сила на новия законъ за Българската народна банка (до 4. юни 1929 г.) или следъ единъ по-късенъ срокъ, одобренъ отъ съветника при Банката. Тогава ще бждатъ премахнати и ограниченията за девизните сделки.

Тукъ тръбва да отбележимъ, че при новия режимъ на свободна девизна търговия, ролята на Банката не ще се ограничи само въ едно пасивно наблюдение хода на девизните курсове или въ нейната наименса само при тъхното отклонение извънъ споменатите по-горе задължителни курсове. Вънъ отъ задължителните курсове, установени и публикувани съгласно изричните изисквания на точки 1, 2, 3 и 4 на чл. 3 отъ закона, които ще иматъ единъ по-постояненъ характеръ и ще влезатъ въ действие само при по-остри промъни въ стопанското и финансово положение на страната, Българската народна банка има свободата и възможността не само да бди надъ девизния пазаръ, но и активно да участва въ него (чл. 35 т. 12), съ цели да се осигури желаната стабилност на пазарните курсове и да се предотвратятъ вредните и неоправдани колебания.

Капиталът на Банката се намалява на 500 милиона лева, вместо единъ милиардъ. Този капиталъ вече е напълно образуванъ.

Резервите на Банката за покритие на банкнотното обращение и на другите задължения на виждане се фиксираят на $33\frac{1}{3}\%$, като се изоставя предвиденото по-рано въз закона по-високо покритие отъ 40% .

Само дивизитъ срещу страни съ златенъ или златно-девизенъ еталонъ се включватъ въ резервите на Банката при изчисление на покритието.

Среброто вече не се счита като резерв и не се пресмъта при покритието. Преходниятъ членъ 80, обаче, допуска още за три години среброто да фигурира въ резервата по неговата пазарна стойност, въ който срокъ Българската народна банка е длъжна да продаде притежаваното отъ нея сребро, като предварително го предложи за откупване отъ правителството, доколкото то би имало нужда отъ него за насичане сребърни монети.

Едно съвсемъ ново постановление се внася въз закона за Банката съчл 11, който позволява на Банката да допусне слизането на резервата подъ $33\frac{1}{3}\%$, но при нѣколко условия:

- 1) само съ разрешение отъ правителството;
- 2) за единъ срокъ не по-голямъ отъ 30 дни, който може да бъде продълженъ за допълнителни периоди, всички отъ които да не бъдат по-дълъгъ отъ 15 дни;
- 3) срещу заплащане на съкровището отъ страна на Банката една такса, която ще се пресмъта върху непокритото банкнотно обращение и задължения на виждане по проценти съ $1\frac{1}{2} - 2 - 3\%$ по-високи отъ сконтовия процентъ, споредъ това дали покритието не е по-низко отъ $30\% - 25\%$ или падне по-низко отъ 25% и
- 4) Банката е длъжна да увеличи веднага сконтовия си процентъ най-малко до гореказаната процентна такса.

Това ново постановление на закона, съ което се дава възможност за най-голяма еластичност на банкнотната емисия, е обградено съ условия, които подчертават неговия изключителен характер и нежелателността на честото прибъгване до него.

Други важни измѣнения на закона засъгватъ отношенията между държавата и Банката.

Правителствениятъ надзоръ върху Банката се запазва напълно. Едно ново въведение е постановлението на чл. 71 отъ закона, който предвижда разрешаването чрезъ арбитражъ всички спорове между правителството и Банката.

Понеже капиталът на Банката се намалява отъ 1,000,000,000.— на 500,000,000.— лева, следуемата се частъ на държавата отъ печалбите на Банката ще служи въ бѫща за погасяване дълга на държавата къмъ Банката. Занапредъ държавата ще тръбва да предвижда въ бюджета си само 100 милиона лева за погасяване на тоя дългъ.

Максимумътъ на сконтираните отъ Банката съкровищни бонове се увеличава отъ 300 милиона на 400 милиона лева. Освенъ това, Банката може да реесконтира или да приеме въ залогъ чрезъ други банки и търговски къщи държавни съкровищни бонове на сума до 200 милиона лева.

Запазва се задължението за държавата да внесе въ Българската народна банка всички свои фондове, включително сумите на Спестовната каса и на разните държавни предприятия.

Съ новите измѣнения се премахна подраздѣлението: пленаренъ управителенъ съветъ и Непленаранъ, т. е. безъ изборните членове (администратори). Управителниятъ съветъ е единъ и въ него участвува: постоянната комитетъ, постоянните директори и изборните администратори.

Управителът се назначава за единъ срокъ отъ седемъ години, а подуправителътъ — за пять години. Тъхниятъ мандатъ може да бъде подновенъ.

Възстанови се плащането заседателни пари на членовете на сконститутивния комитет.

Съ новите измѣнения въ закона кредитните операции на Банката добиха едно още по-строго ограничение въ рамките на краткосрочния и най-ликвиден кредит.

Преустановяват се текущите сметки подъ гаранция на две лица, които ще бѫдат окончателно ликвидирани, съгласно закона.

Откритият текущи сметки срещу залогъ на портфейлъ съ 6-месечен срок ще се ликвидират също, съгласно закона.

Авансите срещу стоки ще се практикуват още две години, след което също ще бѫдат прекратени.

Максималният срокъ на авансите срещу залогъ на злато, ценни книжа, антрепозитни свидетелства и търговски ефекти се ограничава на три месеца.

Важно и полезно нововъведение за нашата земедѣлска страна е допускането да се сконтира при Българската народна банка реален земедѣлски портфейл, скрепен съ подписите на най-малко на две кредитоспособни лица. Падежът на тия полици може да бѫде девет месеца следъ сконтирането имъ. Съ това се тури начало на правилно и плодовито развитие на земедѣлския кредитъ.

Други измѣнения, направени въ закона, сѫ следните:

Всички текущи въпроси се оставятъ за разрешение на отдѣлните състави (чл. 22), а на управителния съветъ се оставятъ за разрешение само принципалните въпроси, изброени въ чл. 18.

Банката не може да търгува съ нестабилни девизи (чл. 35 т. 12).

Тя не може да облича въ чуждестранни ренти запасните си фондове.

Банката може да пласира въ държавни и гарантирани отъ държавата облигации, котирани на Софийската борса, въ размѣръ до 20% отъ внесения капиталъ и резервите (чл. 35 т. 17).

Земедѣлскиятъ портфейлъ, включително откупениятъ такъвъ отъ Българската земедѣлска и Българската централна кооперативна банки, не може да надминава една трета отъ общата сума на вѫтрешния портфейлъ (чл. 35 т. 8).

Използването на кредитъ надъ 50 милиона лева отъ единъ клиентъ става съ специално решение на управителния съветъ на Банката, взето съ болшинство отъ %, (чл. 37 т. 11).

Банката не може да издава банкноти на номинална стойност по-ниска отъ 200 левъ, а правителството се задължава да не издава други монети, освенъ размѣрни, съ номинална стойност, ненадмина-ваща 100 лева, и то само въ нужднитъ размѣри, съгласно даденото му отъ Българската народна банка мнение.

Седничните положения на Банката се реформиратъ по даденъ образецъ за изразяване активът и пасивът и за начина, по който тръбва да става изчислението на покритието.

Съгласно съ споменатия Женевски протоколъ, Българското правителство се задължава да пази независимостта на Българската народна банка отъ всъкакви политически влияния. Българското правителство се съгласи да се назначи при Българската народна банка единъ технически съветникъ, посоченъ отъ съвета при Обществото на народите.

Съветътъ при Обществото на народите посочи за съветникъ господинъ Рене Шаронъ, който вече отъ нѣколко години, съ голѣмъ тантъ и успѣхъ, изпълнява длѣжността комисаръ за бѣканцитъ и отлично познава условията на нашата страна.

Задачата на съветника е да бди за точното приложение на закона за Банката. Докато трае службата му, законътъ за Банката не може да биде измененъ безъ неговото изрично одобрение.

Въ рамките на тия изменения, които сѫ свързани на модернитъ изисквания за емисионните банки, ще се движи дейността

на Българската народна банка въ бъдеще. Банката получава всички необходими легални гаранции за своята независимост и за успешното изпълнение на възложените ѝ висши обществено-стопански и кредитни функции.

Ние вече споменахме закона за стабилизиране лева и за монетната циркулация (3 декември 1928 г.), който, безспорно, е най-важното събитие въ финансовата история на страната. Чрезъ този законъ българската монета се свързва съ златото и влиза въ семейството на здравите монети на напредналите страни.

Разрешението на тази главна стопанска задача, къмъ която бъха насочени напрекъснатите усилия на правителството и на управлението на Българската народна банка презъ последните няколко години, се улесни и ускори съ сключване на стабилизационния заемъ презъ месецъ ноември 1928 г.

Съгласно съ протокола, Българското правителство внесе на Банката отъ заема една сума отъ лири английски 1,500,000. Тази сума напълно постижи на 4 декември и се употреби, както следва:

1. За изплащане 3 съкровищни бона за лв. 150,000,000.—
2. За изплащане смѣтката депо на Българската централна кооперативна банка. 29,960,000.—
3. За разни задължения подъ гаранция на държавата. 517,031,044.—
4. Погасяване дълга на държавата 311,008,956.—

Тия операции веднага се отразиха въ баланса на Банката на 7 декември, когато, отъ една страна, перото „аванси подъ гаранция на държавата“ изчезна съвършенно и държавните задължения се намалиха чувствително, а, отъ друга страна, девизните резерви се увеличили значително.

Освенъ това, отъ произведението на заема, правителството внесе 150,000,000 лева срещу своя дългъ къмъ Банката, като изостанала вноска отъ бюджета 1927/1928 год.

Покрай това увеличение девизнитъ резерви чрезъ погасяване или намаление на разни банкови вземания отъ държавата, което несъмнено съставя голъма крачка къмъ засилване положението на Банката и увеличение нейнитъ ликвидни сръдства, девизнитъ резерви на Банката порастнаха още повече паралелно съ постъпването и употреблението по тъхното предназначение другите суми отъ заема.

Даденитъ на Българската земедълска банка лири английски 500,000.— и на Българската централна кооперативна банка— 150,000.— за засилване тъхните сръдства, също постъпиха въ Българската народна банка срещу завърояване казанитъ банки съ равностойността въ лева (436·8 милиона лева).

Същото стана съ сумата лири английски 1,100,000.— (739 милиона лева), предназначена за изплащане изостанали държавни задължения, и съ сумата лири английски 500,000.— (336 милиона лева) — за поправяне повредите отъ землетресението.

Само сумата отъ лири английски 1,250,000.— за подобреие съобщителнитъ сръдства остава на името на комисара по стабилизационния заемъ и ще постъпи въ Банката по-късно, когато съ съгласието на комисара се пристъпи къмъ нейното разходване за предвидените цели.

Благодарение на заема, камбиялното положение на Банката се засили извънредно. Девизнитъ резерви отъ 990 милиона лева на 23 ноември достигнаха 3·4 милиарда лева на 15 декември с. г., а също така покритието на банкнотитъ и на другите задължения на виждане достигна 50·04% (15. XII.), срещу 32·34% на 23 ноември и 24·14% — на 7 юни. Безъ да си правимъ илюзии върху по-вече или по-малко кратковременния характеръ на частъ отъ елементитъ, върху които почива това подобреие, ние сме длъжни отново да подчертаемъ трайния характеръ на голъма частъ отъ реализираниятъ придобивки, които, съ разумна финансова и кредитна политика, могатъ да бждатъ запазени и разширени въ бъдеще,

Свободният паричен пазаръ, въ очакване на стабилизационния заемъ и законното стабилизиране на монетата, показваше една тенденция на подобрене. Лихвенитетъ проценти, макаръ още да запазватъ сравнително високо ниво (9—15%), все пакъ показваха едно ново спадане.

При тази тенденция на паричния пазаръ и следъ като покритието на банкнотите далеко задмина законния минимумъ, управителният съветъ реши намалението на сконтовия процентъ от 10 на 9%, начиная отъ 15 декември.

Също така се намали лихвеният процентъ на авансите отъ 10% и 11 на 10%, начиная отъ 1 януари 1929 г. Тия намаления, макаръ и твърде умърени, обелязватъ началото на новата ера на нормализиране кредитното дѣло въ страната.

Сконтовите операции, които тръбва да заематъ първото и най-важно място въ кредитната дейност на Банката, обелязватъ чувствително разширение презъ изтеклата година. Това ясно се вижда отъ следните цифри:

Отпуснати суми Остатъци въ края на
годината

	1927	1928	1927	1928
въ			мил. лева	

Сконтирани полици . .	1,272	2,051	290	586
-----------------------	-------	-------	-----	-----

**Разпределение на сконтираниятъ полици споредъ професията
на сконтантите.**

Година	Остатъкъ въ края на годината	Търговци	Инду- стриалци	Частни банки	Разни
1927	290,461,306	72,329,704	69,829,029	144,909,923	3,392,650
1928	585,857,086	114,429,252	99,734,258	366,896,114	4,797,462

Развитието на авансите подъ форма на заеми или текущи сметки се вижда отъ следната таблица:

	Отпуснато		Остатъци въ края на годината	
	1927	1928	1927	1928
Аванси срещу залогъ на злато и ценни книжа	60	80	53	44
Аванси срещу залогъ на полици	1374	2596	92	98
Аванси срещу залогъ на стоки	358	490	165	245
	1792	3166	310	387

Тукъ тръбва да отбележимъ подновяването заседанията на Софийската фондова борса отъ 15. IX. 1928 г., което ще допринесе твърде много за развитието на интереса къмъ българския ценни книжа.

Положението на сметките, подлежащи на ликвидация, която тръбва да се завърши най-късно въ скърбъ отъ 3 години, е било следното:

	Остатъци	
	31. XII. 1927	31. XII. 1928
1. Заемни полици	6	2
2. Текущи сметки гаранция 2 лица	222	256 ¹⁾
3. Текущи сметки срещу ипотеки	62	47
4. Текущи сметки срещу цесии	5	5
5. Данъчни текущи сметки	6	4
6. Ипотечни заеми	284	237
	585	551

Бюджетното упражнение на държавата за 1927|28 година, въ отличие отъ дветъ предшествуващи финансни години, които приключиха съ значителни дефицити, показва единъ излишъкъ отъ 223 miliona лева, като се приспаднатъ и всички извънредни разходи. Срещу единъ общъ държавенъ разходъ отъ 6,717 miliona лева, приходитъ възлизатъ на 6,940 miliona лева.

¹⁾ Забележка. Ликвидацията на тия сметки започва отъ началото на 1929 г.

Презъ изтеклият девет месеци на текущата финансова година (1.IV — 31.XII. 1928 г.), държавните приходи показватъ ново чувствително увеличение — 5,711 miliona лева срещу 5,303 miliona лева през същия периодъ на предшествуващата финансова година. Това подобрено положение на съкровището позволи редовното извършване на всички текущи бюджетни разходи и къмъ края на годината кредиторното салдо на смътката „Държавно съкровище“ достигаше 100 miliona лева.

Ние вече отбелаяхме погасяването на значителни държавни задължения къмъ Банката съчасть отъ произведението на стабилизационния заемъ.

Освенъ това, за същата цель е била употребена припадающата съчасть на държавата отъ печалбата на Банката за 1928 г. — 50 miliona лева. Отъ редовни бюджетни съдства е била употребена за същата цель сумата 93 miliona лева, съставляваща 2% лихва върху държавните аванси отъ Банката, съгласно съ закона отъ 30.юни 1922 г.

На 31 декември 1928 г. дългътъ на съкровището къмъ Банката, следъ като се приспаднатъ кредиторната смътка на съкровището (32 miliona) и заложенитъ държавни приходи (72 miliona), възлиза на 3,631 miliona лева, срещу 4,131 miliona на 31.XII. 1927 г.

Въ края на годината всички сконтирани съкровищни бонове събили изплатени, срещу 303 miliona лева, съкровищни бонове във края на 1927 г.

Перото „Специални текущи смътки подъ гаранция на държавата“ — 438 miliona лева във края на 1927 г., — което представляващо една имобилизация, както споменяхме по-горе, е погасено съ произведението отъ стабилизационния заемъ и отъ 4 декември престана да фигурира въ баланса на Банката.

Очертаното до тукъ развитие на камбайлнитъ и кредитни операции определяше движението на свързаното съ тяхъ банкнотно

обращение. Паралелно съ увеличение покупките на камбии и съ разширение стопански кредити се е увеличавало и банкнотното обращение. То спада най-ниско на 3,493 miliona лева въ края на февруари; следъ това то непрекъснато расте и достига най-високата си точка — 4,743 miliona лева на 15 октомври; по-нататъкъ, следвайки по-слабитъ камбиялни постъпления срещу увеличените продажби, както и намалението на държавните задължения къмъ Банката, банкнотното обращение постепенно намалява и достига 4,173 miliona лв. въ края на годината. Тази голъма чувствителност на банкнотното обращение къмъ общото стопанско развитие на страната и специално спрямо движението на камбиялните и кредитни операции на Банката се вижда ясно отъ следната графика (стр. 21).

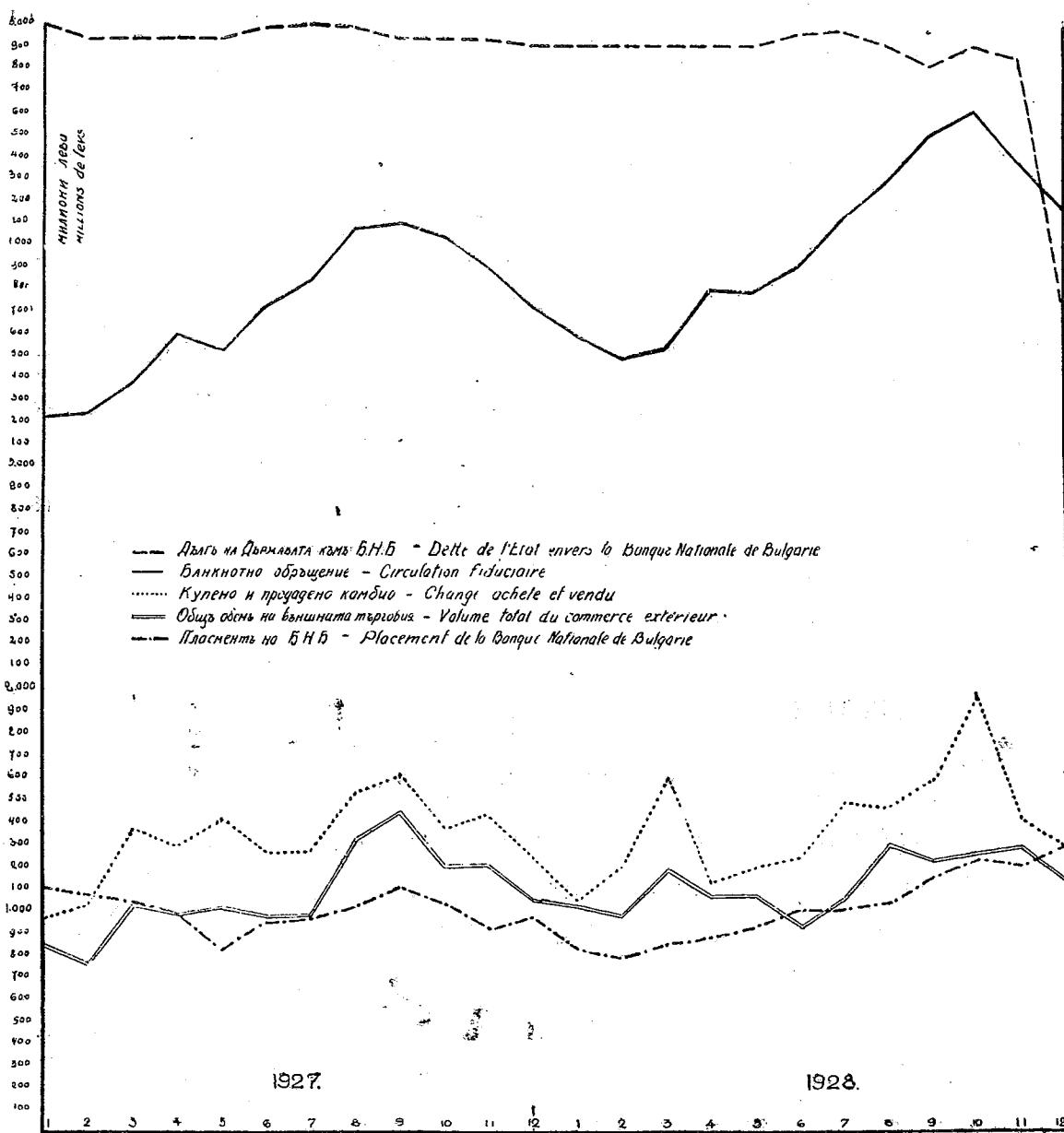
Презъ изтеклата 1928 година сѫ били приети и измѣнени отъ управителния съветъ на Българската народна банка следните правилници:

правилника за личния кредитъ при Българската народна банка;
правилника за фонда „Подпомагане служителите при Българската народна банка въ случай на заболяване, инвалидность и смърть; и
правилника за организацията и дейността на инспектората на Българската народна банка.

* *

Българската народна банка завърши отчетната година съ единъ доста задоволителъ резултатъ, като се иматъ предъ видъ условията и преследваните отъ нея презъ сѫщата година стопански цели.

Чистата печалба на Банката за изтеклата година възлиза на 70,564,292.— лева, срещу 447,64,272.— лева презъ 1927 година.

Тая печалба е разпределена, както следва:

- а) 5% за пенсионния фондъ на служителите при Банката, съгласно чл. 7 отъ Закона . . . лева 3,528,215.—
 - б) 11·34% за фонда „Покриване загубитъ отъ секвестирани авоари“ „ 8,000,000.—
 - в) 10·63% за фонда „Постройка банкови по-мъщения“ „ 7,500,000.—
- Пренесени . . лева 19,028,215.—

— 22 —

Пренесени . . . лева 19,028,215.—

г) 0·92% за фонда „Подпомагане служителите при Банката въ случаи на заболяване, инвалидност и смърт“.	650,000.—
д) 1·25% за фонда „Санаториумъ за служителите при Банката“	886,077.—
е) 70·86% за намаление дълга на държавата, съгласно чл. 8 отъ закона	50,000,000.—

Всичко лева 70,564,292.—

Положението на по-важните сметки на Банката презъ отчетната година се вижда отъ следните сравнителни цифри:

Капиталъ и резерви на Банката.

1. Основенъ капиталъ.

Основниятъ капиталъ на Банката, съгласно закона за Българската народна банка отъ 13 ноември 1926 г. влъзъль въ сила отъ 1 януари 1927 г. възлизаше на 1,000,000,000 лева, но до 31 декември 1927 год. бъше внесено лева 516,422,220.—

Съгласно чл. 4 отъ същия законъ, влъзъль въ сила на 4 декември 1928 год., той капиталъ на 31 XII 1928 год. възлиза на лева 500,000,000.—
Разликата отъ лева 16,422,220.—
съгласно чл. 4 е отнесена къмъ резервния капиталъ на Банката.

2. Общъ резервенъ фондъ.

На 31 XII 1927 г. общиятъ резервенъ фондъ е билъ лева
На 31 XII 1928 г. същиятъ фондъ е ималъ . . . лева 1,607,815,817.—

Тоя фондъ е образуванъ въ края на 1928 г. отъ следните суми:

лева 16,422,220.— отъ основния капиталъ
„ 1,051,393,597.— отъ остатъка по сметката „Спе-
циаленъ резервенъ фондъ“, образуванъ въ началото на 1927 г. отъ валоризацията на активите и паси-
вите и отъ остатъка по сметката „Фондъ за съм-
нителни вземания“.

3. Ипотеченъ резервенъ фондъ.

(Създаденъ презъ 1907 г.)

На 31. XII. 1927 г. ипот. резервенъ фондъ е билъ лв. 3,091,430.—

На 31. XII. 1928 г. е останалъ за същата сума лв. 3,091,430.—

4. Фондъ „Ликвидация на присъдени недвижими имоти“.

(Създаденъ презъ 1909 г.)

На 31. XII. 1927 г. фондътъ „Ликвидация на присъ-
дени недвижими имоти“ е билъ лева 3,399,330.—

Презъ 1928 г. е постъпило лв. 97,308.—

Всичко лева 3,496,638.—

Презъ същата година е изразходвано лв. 22,174.—

На 31. XII. 1928 г. оставатъ лв. 3,474,464.—

Увеличение презъ 1928 г. лв. 75,134.—

5. Фондъ „Постройка банкови помъщения“.

(Създаденъ презъ 1920 г.)

На 31. XII. 1927 г. фондътъ „Постройка банкови по-
мъщения“ е билъ лева 79,123,883.—

Презъ 1928 г. е изразходвано лв. 4,103,570.—

На 31. XII. 1928 г. оставатъ лв. 75,020,313.—

6. Банкноти въ обращение.

На 31. XII. 1927 г. е имало банкноти:

а) въ обращение (вънъ отъ каситъ на Банката) за лв.	3,726,972,035.—
б) въ каситъ на Банката за	1,909,555,355.—

Всичко банкноти за лева 5,636,527,390.—

Презъ 1928 г. сж пуснати въ обращение банкноти за лв. 604,000,000.—

Всичко лева 6,240,527,390.—

Презъ 1928 г. сж изтеглени отъ обращение 15,140,425.—

На 31. XII. 1928 г. е имало банкноти за лева 6,225,386,965.—

На 31. XII. 1928 г. е имало въ каситъ на Банката лева 2,052,369,734.—

На 31. XII. 1928 г. е имало въ обращение (вънъ отъ каситъ на Банката) лева 4,173,017,231.—

Банкнотитъ въ обращение сж американски типъ купюри по: 1,000, 500, 100, 50, 20, 10 и 5 лева и английски типъ, купюри по 5,000, 100 и 50 лева.

7. Текущи кредиторни сметки.

(безсрочни влогове)

На 31. XII. 1927 г. текущите кредиторни

сметки сж възлизали на лева 3,602,067,561.—

На 31. XII. 1928 г. същите възлизатъ на " 4,691,948,533.—

Увеличение презъ 1928 г. лева 1,089,880,972.—

Текущите кредиторни сметки се състоятъ отъ:

а) Текущи лихвени сметки на банки.

На 31. XII. 1927 г. е имало . . . 537 сметки за лева 320,491,062.—

Презъ 1928 г. е постъпило по . 515 " " 14,662,856,500.—

Всичко лева 14,983,347,562.—

Презъ 1928 г. е платено по . . 573 сметки . лева 13,897,580,455.—

На 31. XII. 1928 г. сж останали . . 536 " за лева 1,085,767,107,—

Презъ 1928 г. смѣтката „Текущи лихвени смѣтки на банки“ е претърпѣла следнитѣ измѣнения:

Максимумъ 1,085,767,107.— на 31 декември

Минимумъ 164,618,134.— на 30 юни

Срѣдно 338,091,793.—

б) Текущи лихвени смѣтки на частни лица.

На 31. XII. 1927 г. е имало . . 14,810 смѣтки за лева 268,917,467.—
Презъ 1928 г. е постѫпило по 16,641 ” ” 1,771,554,635.—

Всичко лева 2,040,472,102.—

Презъ 1928 г. е платено по . . 17,386 смѣтки ” 1,866,767,405.—

На 31. XII. 1928 г. сѫ останали 13,161 ” за лева 173,704,697.—

Презъ 1928 г. текущите лихвени смѣтки на частни лица сѫ претърпѣли следнитѣ измѣнения:

Максимумъ 235,421,013.— на 15 януарий

Минимумъ 164,460,245.— на 7 май

Срѣдно . . 191,154,341.—

в) Текущи смѣтки въ чужда валута.

На 31 XII. 1927 г. е имало . . 96 смѣтки за лева 1,092,631,076.—

Презъ 1928 г. е постѫпило по 110 ” ” 4,325,910,322.—

Всичко лева 5,418,541,398.—

Презъ 1928 г. е платено по . . 111 смѣтки . . ” 4,197,235,909.—

На 31. XII. 1928 г. сѫ останали 103 ” за лева 1,221,305,489.—

Презъ 1928 г. смѣтката „Текущи смѣтки въ чужда валута“ е претърпѣла следнитѣ измѣнения:

Максимумъ 1,512,620,253.— на 15 декември

Минимумъ 1,009,605,524.— на 15 октомври

Срѣдно . . 1,194,817,930.—

г) Държавни, общински и обществени фондове.

На 31. XII. 1927 г. е имало . . . 445 сметки за лева	1,183,331,027—
Презъ 1928 г. е постъпило по 978 „ „ „	8,218,112,582—
	Всичко лева 9,401,443,609—
Презъ 1928 г. е платено по . . . 782 сметки „ „ „	8,580,958,288—
На 31. XII. 1928 г. съ останали 548 „ за лева	820,485,321—

Презъ 1928 г. тая сметка е претърпяла следните изменения:

Максимумъ 1,253,979,245 — на 15 ноемврий
Минимумъ 820,485,321 — на 31 декемврий
Средно . . . 1,086,307,260—

д) Текущи безлихвени сметки.

На 31. XII. 1927 г. е имало . . . 7,222 сметки за лева	638,768,561—
Презъ 1928 г. е постъпило по 11,083 „ „ „	11,205,287,037—
	Всичко лева 11,844,055,598—
Презъ 1928 г. е платено по 12,093 сметки „ „ „	10,531,018,097—
На 31. XII. 1928 г. съ останали 5,210 „ за лева	1,313,037,501—

Сметката „Текущи безлихвени сметки“ е претърпяла следните изменения:

Максимумъ 1,337,933,081 — на 23 декемврий
Минимумъ 459,132,887 — на 7 ноемврий
Средно 617,745,147—

е) Влогове безлихвени за гаранция.

На 31. XII. 1927 г. е имало 112,183 влога за лева	97,928,366—
Презъ 1928 г. съ постъпили 24,808 „ „ „	109,201,158—
	Всичко 136,991 „ за лева 207,129,524—
Презъ 1928 г. съ изплатени 30,687 влога за лева	129,481,106—

На 31. XII. 1928 г. съ останали 106,304 влога за лева 77,648,418.—

Сметката „Влогове безлихвени за гаранция“ е претърпяла следните измѣнения:

Максимумъ . . 98,055,044 — на 7 априлъ

Минимумъ . . 77,643,418 — на 31 декември

Срѣдно . . 88,895,706 —

8. Влогове лихвени срочни.

На 31.XII. 1927 г. е ималъ 1,669 влога за лева 63,319,609 —

Презъ 1928 г. е вложено по 189 " " 8,576,526 —

Всичко 1,858 " " 71,896,135 —

Презъ 1928 г. е изплатено по 391 " " 4,248,869 —

На 31. XII. 1928 г. сѫ останали 1,467 влога за лева 67,647,266 —

Презъ 1928 г. срочните влогове сѫ претърпяли следните измѣнения:

Максимумъ 68,741,618 — на 7 априлъ

Минимумъ 63,314,168 — на 7 януарий

Срѣдно 66,792,365 —

Срочни влогове въ чужда валута.

На 31. XII. 1927 г. е имало . . 65 влога за лева 2,777,567 —

Презъ 1928 г. е вложено по . . 69 " " 11,918,515 —

Всичко . 134 " " 14,696,082 —

Презъ сѫщата година е платено по 63 " " 6,353,080 —

На 31. XII. 1928 г. сѫ останали 71 " " за " 8,343,002 —

Презъ 1928 г. срочните влогове въ чужда валута сѫ претърпяли следните измѣнения:

Максимумъ 11,420,783 — на 23 септември

Минимумъ 2,862,519 — на 23 януарий

Срѣдно 6,326,246 —

9. Разни пасиви.

На 31 декември 1927 г. е имало лева 15,674,529—

На 31 декември 1928 г. е имало " 19,628,486—

Увеличение за 1928 г. съ лева + 3,953,957.—

Тъ се състои отъ следните сметки:

a) Разноски и аконти по ипотеки лева 2,336,210—

b) Преводи " 17,292,276—

Всичко " 19,628,486—

Преводите съ:

a) вътрешни:

Презъ 1928 г. Банката
е превела суми чрезъ чекове,
писмени и телеграфически
заповеди срещу клоновете и
агентурите въ Царството по 132,244 превода за лева 7,055,241,208—
Презъ 1927 г. е имало . . . 139,143 " " 6,682,175,068—

Намаление за 1928 г. — 6,899 превода за лева + 373,066,140—

b) задгранични:

Презъ 1928 г. съ извършени
съ чекове, писмени и телеграфически
заповеди срещу страните кореспонденции 120,865 превода за лева 7,888,030,932—
Презъ 1927 г. е имал . . . 114,196 " " 6,592,478,238—

Увеличение за 1928 г. 6,669 превода за лева 1,295,552,694—
Презъ 1928 г. страните ко-

респонденти съ направили
срещу клоновете на Банката 1,166 тегления за лева 27,802,095—
Презъ 1927 г. е имал 1,306 " " 34,646,604—

Намаление за 1928 г. 140 тегления за лева 6,844,509—

10. Монетна наличност.

На 31. XII. 1927 г. е имало злато 1,277,434,885.—	сребро 165,381,609.—
На 31. XII. 1928 г. " "	1,323,412,537.—
Увеличение за 1928 г. злато 45,977,652.—	сребро 5,029,547.—
Значи, на 31. XII. 1928 г. е имало злато за лева 1,323,412,537.—	сребро за лева 170,411,156.—
Всичко лева 1,493,823,693.—	

11. Размѣнни монети.

На 31. XII. 1927 г. е имало размѣнни монети за лева 115,522,494.—
На 31. XII. 1928 г. е имало размѣнни монети за лева 104,201,082.—
Намаление презъ 1928 г. лева 11,321,412.—

12. Чуждестранни банкноти.

На 31. XII. 1927 г. е имало чуждестранни банкноти за лева 8,820,752.—
На 31. XII. 1928 г. е имало чуждестранни банкноти за лева 15,849,337.—
Увеличение презъ 1928 г. лева 7,028,585.—

13. Странни кореспонденти.

На 31. XII. 1927 г. е имало остатъкъ лева 1,414,509,621.—
Презъ 1928 г. е имало дебитенъ оборотъ " 18,930,446,076.—
Всичко лева 20,344,955,697.—
Презъ сѫщата год. е имало кредитенъ оборотъ лева 18,998,257,608.—
На 31. XII. 1928 г. е останало лева 1,346,698,089.—

Тая смѣтка е претърпѣла следните измѣнения:

Максимумъ . . . 1,746,371,455.— на 15 декември

Минимумъ . . . 1,175,239,802.— на 23 декември

Срѣдно 1,373,662,360.—

14. Камбио.

Презъ 1928 г. е купено камбио лева 8,092,619,511—
 Презъ 1928 г. е продадено камбио " 8,674,806,709—

Освенъ горното камбио презъ 1928 г. е постъпило отъ вносите срещу 7½% български държавенъ стабилизационенъ заемъ 1928 г. камбио за лева 2,526,751,878— Поголемата частъ отъ тая сума е била облечена въ съкровищни бонове и акцети въ чуждестранна валута.

15. Портфейль срещу странство.

На 31. XII. 1927 г. е имало лева 23,392,863—
 Презъ 1928 г. е постъпило " 3,440,984,553—
 Всичко лева 3,464,377,416—
 Презъ същата година е излъзло лева 815,217,382—
 На 31. XII. 1928 г. е останало лева 2,649,160,034 —

Презъ 1928 г. тая сметка е претърпяла следнитъ измѣнения:

Максимумъ 2,983,798,193— на 23 декември

Минимумъ 10,779,957— на 31 юлий

Срѣдно 326,264,037—

16. Портфейль.

а) Търговско-индустриаленъ.

На 31. XII. 1927 г. е имало 11,797 полици за лева 296,454,094—

Презъ 1928 г. сѫ постъпили:

сконт. пол. 75,906 2,050,574,537—

заемни " 214 76,120 10,472,518— 2,061,047,055—

Всичко . . . 87,917 полици за лева 2,357,501,149—

Презъ 1928 г. сѫ излъзли:

сконт. пол. 67,167 1,755,178,757 —

заемни " 343 67,510 13,963,770— 1,769,142,527—

На 31. XII. 1928 г. сѫ останали:

сконт. пол. 20,229 585,857,086—

заемни " 178 20,407 2,501,536— 588,358,622—

б) Сконтирани отъ държавата бонове:

На 31. XII. 1927 г. е имало бонове за лева 250,000,000—
Презъ 1928 г. сѫ постѫпили бонове за лева 50,000,000—
Презъ 1928 г. сѫ изтѣзли бонове за лева 300,000,000—
На 31. XII. 1928 г. оставатъ бонове за лева —

17. Специални текущи сметки.

На 31 декември 1927 г. е имало лева 679,561,270—
На 31 декември 1928 г. е имало лева 701,480,582—

Увеличение за 1928 г. . . . лева 21,919,312—

Тѣ се състоятъ отъ следнитѣ сметки:

а) Специални текущи сметки гаранция 2 лица.

На 31. XII. 1927 г. е имало 1418 сметки за лева 222,254,508—
Презъ 1928 г. е отпуснато лева 2,923,515,183—
Всичко лева 3,145,769,691—
Презъ 1928 г. е получено лева 2,887,796,541—
Презъ 1928 г. сѫ дадени въ сѫдъ лева 2,433,167—
На 31. XII. 1928 г. сѫ останали 1629 сметки за лева 255,539,983—

Презъ 1928 г. тия сметки сѫ прѣтърпѣли следнитѣ измѣненія:

Максимумъ 300,109,375— на 15 октомврий

Минимумъ 172,177,757— на 15 мартъ

Срѣдно 233,893,397—

б) Специални текущи сметки гаранция 2 лица въ чужда валута.

На 31. XII. 1927 г. не е имало остатъкъ лева 1,421,200—
Презъ 1928 г. отпуснато лева 902,814—
Презъ 1928 г. получено лева 518,386—
На 31. XII. 1928 г. е имало остатъкъ лева —

в) Специални текущи сметки гаранция полици.

На 31. XII. 1927 г. е имало	90 сметки за лева	165,521,169—
Презъ 1928 г. е отпуснато	"	3,051,476,833—
		Всичко лева 3,216,998,002—
Презъ 1928 г. е получено	лева	3,118,233,626—
На 31. XII. 1928 г. сж останали 115 сметки за лева		98,764,376—

Тия сметки сж претърпели следните изменения:

Максимумъ 173,272,181 на 23 октомври
Минимумъ 66,016,844 на 23 декември
Сръдно 106,165,690

г) Специални текущи сметки срещу ипотеки.

На 31. XII. 1927 г. е имало	436 сметки за лева	61,919,975—
Презъ 1928 г. е отпуснато	"	135,774,720—
		Всичко лева 197,694,695—
Презъ 1928 г. е постъпило	лева	148,181,740—
Презъ 1928 г. сж дадени въ скдъ 9 сметки за лева		2,028,647—
На 31. XII. 1928 г. сж останали	348 сметки за лева	47,484,308—

Тия сметки сж претърпели следните изменения:

Максимумъ 61,146,191— на 7 януарий
Минимумъ 44,774,165— на 15 декември
Сръдно 53,693,067—

д) Заеми и сметки подъ залогъ на ценни книжа и монети.

На 31. XII. 1927 г. е имало	2,123 сметки за лева	53,381,922—
Презъ 1928 г. е отпуснато	"	80,484,974—
		Всичко лева 133,866,896—
Презъ сжщата година е получено	"	89,412,441—
На 31. XII. 1928 г. сж останали 1,418 сметки за лева		44,454,455—

Тия сметки сж претърпели следните изменения:

Максимумъ 51,893,505— на 7 януарий
Минимумъ 44,454,455— на 31 декември
Сръдно 48,578,574—

е) Заеми и сметки подъ залогъ на стоки.

На 31. XII. 1927 г. е имало . . .	153 сметки за лева	164,909,159—
Презъ 1928 г. е отпуснато . . .		489,663,874—
		Всичко лева 654,573,033—
Презъ 1928 г. е получено . . .		" 409,253,857—
На 31. XII. 1928 г. сж останали 203 сметки за лева		245,319,176—

Тия сметки сж претърпѣли следнитѣ измѣнения:

Максимумъ 245,319,176— на 31 декемврий
Минимумъ 134,084,530— на 15 априль
Срѣдно 167,832,455—

ж) Данъчни текущи сметки.

На 31. XII. 1927 г. е имало . . .	12 сметки за лева	6,128,332—
Презъ 1928 г. е отпуснато . . .		" 535,897—
		Всичко лева 6,664,229—
Презъ 1928 г. е постъпило . . .		лева 2,841,714—
На 31. XII. 1928 г. сж останали . . .	1 сметка за лева	3,822,515—

Тия сметки сж претърпѣли следнитѣ измѣнения:

Максимумъ 5,899,159— на 7 януарий
Минимумъ 3,693,428— на 23 декемврий
Срѣдно 4,830,890 —

з) Специални текущи сметки гаранция цесии.

На 31. XII. 1927 г. е имало . . .	6 сметки за лева	5,395,702—
Презъ 1928 г. е отпуснато . . .		" 623,814—
		Всичко . . . лева 6,019,516—
Презъ 1928 г. е постъпило . . .		" 1,071,056—
На 31. XII. 1928 год. сж останали 2 сметки за лева		4,948,460—

и) Специални текущи сметки гаранция цесии въ чужда валута.

На 31. XII. 1927 г. не е имало остатъкъ	лева	—
Презъ 1928 г. е отпуснато	"	14,707,742—
Презъ 1928 г. е постъпило	"	14,078,820—

На 31 XII. 1928 г. е останало	лева	628,923—
---	------	----------

Специалните текущи сметки срещу цесии съ претърпели следните изменения:

Максимумъ 5,577,383— на 31 декември

Минимумъ 4,505,528— на 31 мартъ

Средно 4,775,320—

к) Специални текущи сметки гаранция безспорни вземания.

На 31 XII 1927 г. е имало	1 сметка за лева	50,503—
Презъ 1928 г. е отпуснато	"	50,251—

Презъ 1928 г. е постъпило	"	100,754—
На 31 XII. 1928 г. не е имало остатъкъ	"	—

Тия сметки съ претърпели следните изменения:

Максимумъ 53,295— на 15 юли

Минимумъ 50,503— на 7 януари

Средно 46,289—

18. Специални текущи сметки подъ гаранция на държавата.

На 31 XII. 1927 г. съ останали	лева	437,803,430—
Презъ 1928 г. е отпуснато	"	32,590,883—

Презъ 1928 г. е получено	лева	470,394,313—
На 31 XII. 1928 г. не е имало остатъкъ	"	—

19. Държавно съкровище.

На 31. XII. 1927 г. сметките на съкровището съ имали следните остатъци:

„Авансъ на държавата“ — дебитен остатък 4,700,000,000.—

Фондъ „Държавно съкровище за погашение дълга на държавата към Банката“ — кредитен остатък лева 479,386,516.—

Или дългът на съкровището по авансовата сметка е възлизал на лева 4,220,613,484.—

На същата дата сметката „Държавно съкровище“ (оборотните сметки на съкровището) е имала кредитен остатък лева 89,934,435.—

На 31. XII. 1927 г. дългът на държавното съкровище е възлизал на лева 4,130,679,049.—

През 1928 г. Фондът „Държавно съкровище за погашение дълга на държавата към Банката“ от лева 479,386,516.— се е увеличил съ 485,371,911.—

или всичко лева 964,758,427.—

Съ тая сума е намаленъ дълга на държавата по авансовата сметка 4,700,000,000.—

На 31. XII. 1928 г. съкровището е дължало по сметката „Авансъ на държавата“ 3,735,241,573.—

На 31. XII. 1928 г. оборотните сметки на съкровището съ имали кредитни остатъци:

Сметката „Държавно съкровище“ лева 31,930,807.—

„Заложени държавни приходи“ 72,206,856.— 104,137,663.—

На 31. XII. 1928 г. дългът на държавното съкровище е възлизал на лева 3,631,103,910.—

През 1928 г. оборотните сметки на съкровището съ имали следното движение:

а) Смѣтката „Държавно съкровище“:

На 31. XII. 1927 г. да взема лева 89,934,435.—

Презъ 1928 г. кредитенъ оборотъ 34,261,938,913.—

Всичко лева 34,351,873,348.—

Презъ сѫщата година дебитенъ оборотъ 34,319,942,541.—

На 31. XII. 1928 г. да взема лева 31,930,807.—

б) Смѣтката „Заложени държавни приходи“:

(Открыта на 1. XII. 1928 г.)

На 31. XII. 1927 г. лева

Презъ 1928 г. кредитенъ оборотъ 441,952,764.—

Презъ сѫщата година дебитенъ оборотъ 369,745,908.—

На 31. XII. 1928 г. да взема лева 72,206,856.—

20. Дългосрочни заеми.

На 31 декември 1927 г. лева 564,289,911.—

На 31 декември 1928 г. " 466,485,947.—

Намаление за 1928 г. лева 97,803,964.—

Тъ се състоятъ отъ следните смѣтки:

а) Заеми срещу ипотеки.

(Ипотечни заеми и аноитетни ипотечни заеми).

На 31. XII. 1927 г. е имало 5,787 заема за лева 232,399,790.—

Презъ 1928 г. сѫ отпуснати 2 " 323,678.—

Всичко 5,789 заема за лева 232,723,468.—

Презъ 1928 г. е постъпило по 859 " 53,592,866.—

На 31. XII. 1928 г. сѫ останали 4,930 заема за лева 179,130,602.—

Заемите срещу ипотеки сѫ претърпѣли следните измѣнения:

Максимумъ 232,221,071.— на 7 януари

Минимумъ 179,130,602.— на 7 декември

Средно 211,935,437.—

б) Аноитети.

На 31. XII. 1927 г.	за лева	51,494,821—
На 31 декември 1928 г.	за лева	58,182,949—
Увеличение презъ 1928 г.	за лева	6,688,128—

в) Заеми на окръжия, общини и учреждения.

На 31. XII. 1927 г. дългътъ на разните градски и селски общини, окръжия и учреждения къмъ	за лева	92,851,003—
Банката е билъ по 101 заема за лева	12,640,000—	
Презъ 1928 г. съ отпуснати	Всичко 105	за лева 105,491,003—
	Презъ 1928 г. е постъпило по 26 заема.	61,395,328—
На 31. XII. 1928 г. оставатъ 79 заема за	за лева	44,095,675—

Заемитъ на окръжия, общини и учреждения също претърпяли следните изменения:

Максимумъ 100,836,479— на 23 августъ

Минимумъ 44,095,675— на 31 декември

Средно 90,193,278—

(г) Заеми на общини за постройка на училищни сгради.

На 31. XII. 1927 г. дългътъ къмъ Банката на разните селски общини за постройка на училищни сгради е билъ по 339 сметки	за лева	187,544,297—
Презъ 1928 г. е отпуснато	за лева	1120,717—
	Всичко лева	188,665,014—
Презъ 1928 г. е изплатено	за лева	3,588,293—

На 31. XII. 1928 г. съ останали 339 сметки за лева 185,076,721—

Презъ 1928 г. тая сметка е претърпяла следните изменения:

Максимумъ 187,604,170— на 31 мартъ

Минимумъ 185,076,721— на 31 декември

Средно 186,897,283—

21. Партиципации.

На 31 декемврий 1927 г. е имало лева 38,875,790—
На 31 декемврий 1928 г. е имало лева 23,368,550—
Българската народна банка участва въ следните предприятия:
Въ Българското национално дружество за експлоатация на мини съ лева 351,750—
Въ Интернационалната банка на България съ лева 20,000,000—
Въ Електрическата централа „Въча“ съ лева 3,000,000—
Въ Търговската ипотекарна банка на балканите съ лева 16,800—
Всичко лева 23,368,550—

22. Ценни книжа.

На 31 декемврий 1927 г. е имало лева 34,157,108—
На 31 декемврий 1928 г. е имало лева 30,912,846—
Намаление лева 3,244,262—
Търсе състоятъ; лева
а) отъ чуждестранни облигации и ренти лева 17,572,336—
б) отъ български държавни и други облигации лева 13,340,510—
Всичко лева 30,912,846—

23. Недвижими имоти и инвентарь.

На 31. XII. 1927 г. е имало инвентарни предмети и др. за лева 34,712,716—
Презъ 1928 г. съ купени инвентарни предмети и др. за лева 3,084,215—
Всичко лева 37,796,931—
На 31. XII. 1928 г. е погасено лева 4,823,191—
На 31. XII. 1928 г. съ останали инвентарни предмети и др. за лева 32,973,740—

24. Разни активи.

На 31 декември 1927 г.	лева 50,322,708—
На 31 декември 1928 г.	41,640,921—
	Намаление . . . лева 8,681,787—
	Тая група се състои отъ следнитѣ смѣтки:
а) сѫдебни дѣла.	лева 34,307,711—
б) открыти ипотекарни дължници	324,806—
в) присъдени недвижими имоти	693,425—
г) домицилиирани облигации и купони	2,985,728—
д) сѫдебни разноски	2,498,784—
е) гербови и пощенски марки	730,385—
ж) разноски по ипотеки въ сѫдъ	100,082—
	Всичко . . . лева 41,640,921—

25. Общо количество на операциите.

Общото количество на операциите през 1928 год.

възлиза на	1,623,944 за лв. 223,116,690,884—
a) Банкови операции.	
Общото количество на банковите операции през 1928	

г. възлиза на 1,562,017 за лева 209,308,941,980—

Презъ 1927 г. то възлизаше на 1,560,509 " " 189,720,872,256—

За 1928 г. увеличение 1,508 за лева 19,588,069,694—

b) Операции за смѣтка на държавното съкровище.

Общото количество на извършените операции на комисионна

совата служба на държавата презъ 1928 год. въз-

лиза на 51,927 за лева 13,807,748,933—

Презъ 1927 г. то възлизаше на 63,435 " " 14,433,983,925—

За 1928 г. намаление 11,508 за лева + 626,234,992—

26. Скonto, лихви и комисиони.

Презъ течението на годината процентътъ на лихвата, която Банката взема и плаща, е билъ:

1928 г.	ОБЯСНЕНИЯ	Отъ 1. I. до 14. XII.	Отъ 15.XII. до 31. XII
ЛИХВИ.			
A. На пласментитъ.			
1. По реесконтиранi полици	10%	9%	
2. " сконтиранi полици	10%	9%	
3. " сконтиранi трати срещу странство въ чужда валута	9½%	9%	
4. " заемни полици	10½%	10½%	
5. " спец. тек смѣтки съ гаранция 2 лица	11%	11%	
6. " спец. тек. смѣтки съ гаранция полици	10½%	10½%	
7. " заеми и смѣтки подъ залогъ ценни книжа и монети	11%	11%	
8. " заеми и смѣтки подъ залогъ на стоки	11%	11%	
9. " специални тек. смѣтки срещу ипотеки	11%	11%	
10. " аноютетни ипотечни заеми	11%	11%	
11. " По заеми и смѣтки на общини и окръзи	11%	11%	
12. " заеми на общини за постройка на училищни сгради	10%	10%	
13. " данъчни текущи смѣтки	11%	11%	
14. " специални текущи смѣтки гаранция цесии и безспорни вземания	11%	11%	
15. " присъдени вземания	12%	12%	
B. На влоговете.			
1. На петгодишни влогове	6%	6%	
2. " тригодишни влогове	5%	5%	
3. " безсрочни влогове (текущи лихвени смѣтки)	3%	3%	
4. " " " " " на банки и банкри	3%	3%	

1928 г.	ОБЯСНЕНИЯ	Отъ 1. I. до 14. XII	Отъ 15.XII. до 31. XII.
5. На петгодишни влогове въ чужда валута	По споразумение съ максимумъ до 8%	По споразумение съ максимумъ до 8%	
6. На тригодишни влогове въ чужда валута			
7. „ едногодишни влогове въ чужда валута			
8. „ безсрочни влогове въ чужда валута	5%	5%	
9. „ безсрочни влогове (тек. лихв. смѣтки на виждане) въ чужда валута на банки, банкери и др.	4%	4%	
10. „ тригодишни влогове въ злато ефективъ	8%	8%	
11. „ едногодишни влогове въ злато ефективъ	7½%	7½%	
12. „ шестмесечни влогове въ злато ефективъ	7%	7%	
13. „ тримесечни влогове въ злато ефективъ	6%	6%	
На всички фондове, освенъ „Спестовна каса“ не се плаща лихва отъ 1. II. 1928 год.			

27. Печалби и загуби.

Презъ отчетната 1928 г. Банката е имала приходъ отъ лихви и други права	лева	332,089,563—
Презъ 1927 г. тоя приходъ е възлизалъ на	"	333,891,806—
Значи, презъ 1928 г. е имало намаление отъ	"	1,802,243—
Общата сума на печалбата бруто възлиза на	"	332,089,563—
А разноските възлизатъ на	"	261,525,271—
Остава следователно една чиста печалба отъ	"	70,564,292—
Чистата печалба презъ 1927 г. бъше	"	44,764,272—
Значи, презъ 1928 г. чистата печалба е въ повече съ "		25,800,020—

Чистата печалба за 1928 г. се разпредѣли, съгласно съ постановлението на управителния съветъ, протоколъ № 7 отъ 1. II. 1929 год., споредъ както вече имахме случая да изложимъ по-горе.

Вървайки, че сключването на стабилизационния заем и направените във свръзка съ него реформи въ устройството и операциите на Банката ни ще бъдат едно сигурно начало за сигурно саниране и възстановяване съ общи усилия страната ни, ние Ви молимъ, Господинъ Министре, да приемете увърненията ни въ високото ни къмъ Васъ почитание:

Управител: А. Ивановъ

Ж. Т. Бурилковъ

Д. Божиловъ

Д-ръ П. Косевъ

Ив. Русевъ

К. Колевъ.

М. Ничевъ

Директори:

М. Теневъ

А. Николовъ

Н. Кулаксжовъ

П. К. Бъкловъ

Изборни членове:

ТАБЛИЦИ

за движението и положението на по-важните състъпки

презъ 1928 година.

Измене

на 31 декември 1928 година.

Таблица I.

№ на сметка	Наименование на сметките	Общи суми на сметките				Остатъци по сметките				
		Дебитъ		Кредитъ		Дебитъ		Кредитъ		
		лева	ст.	лева	ст.	лева	ст.	лева	ст.	
65	Общи разноски	Пренося	200343565,456	86	203408933,953	72	12,513,498,192	38	12,578,766,689	24
66	Порто и гербъ		140,460,716	34	140,460,716	34	—	—	—	—
67	Разни комисии		17,795,260	29	17,795,260	29	—	—	—	—
68	Данъчни текущи сметки		6,944,541	04	6,944,541	04	—	—	—	—
69			6,654,229	00	2,841,714	00	3,822,515	00	—	—
71	Печалби и загуби		257,414,063	90	327,978,355	90	—	—	70,564,292	00
72	Условно продадени имоти		—	—	—	—	—	—	—	—
73	Преводи		164,014,520	96	181,306,797	41	—	—	17,292,276	45
75	Заложни облигации		42,747,413	00	447,611,413	00	—	—	404,864,000	00
76	Ипотечен резервен фондъ		—	—	3,091,430	00	—	—	3,991,430	00
77	Фондъ ликвидация на присъдени имоти		22,174	09	3,496,638	60	—	—	3,474,464	51
78	Разноски по ипотеки въ съждъ		132,708	73	32,626	25	—	—	—	—
79	Гаранции отъ страни кореспонденти		173,421,816	85	116,507,555	00	56,914,261	85	—	—
80	Удостовърения за страни кореспонденти		116,507,555	00	173,421,816	85	—	—	56,914,261	85
81	Държавни, общински и общ. фондове		11,459,862,315	62	12,280,347,637	15	—	—	820,485,321	53
82	Лихви отъ страни кореспонденти		19,956,650	25	19,956,650	25	—	—	—	—
83	Лихви отъ съждебни дълга		2,929,584	22	2,929,584	22	—	—	—	—
84	Лихви отъ специални текущи сметки		159,741,613	67	159,741,613	67	—	—	—	—
86	Специални текущи сметки гар. цесии		107,554,220	63	107,554,220	63	—	—	—	—
87	Специални тек. с/ки гаранция безспорни вземания		20,098,333	92	15,149,875	92	4,948,460	00	—	—
88	Лихви отъ заеми на общини за училищни сгради		100,754	00	103,754	00	—	—	—	—
90	Фондъ постройка банково помещение		23,112,054	62	20,112,064	62	—	—	—	—
91	Текущи сметки въ чужда валута		4,103,570	41	79,123,884	00	—	—	75,020,313	59
92	Дължници по емисии Б. н. б. 1923 год.		4,197,235,909	65	5,418,541,398	71	—	—	1,221,305,489	06
93	7% емисия Б. н. б. 1923 год.		90,553,780	00	1,353,382	00	89,200,398	00	—	—
94	Печалби отъ партципации		1,313,382	00	93,553,780	00	—	—	89,200,398	0
95	Запасна каса		1,956,666	00	1,956,666	00	—	—	—	—
12a	Спец. тек. с/ки гар. 2 лица чужда валута		2,714,160,308	05	1,545,437,921	00	1,168,722,387	05	—	—
86a	" " " цесии		1,421,199	95	902,813	65	518,386	30	—	—
93	Чуждестранни държавни облигации		14,707,742	87	11,078,819	92	628,922	95	—	—
99	Комисии отъ инкасо		20,788,340	00	3,216,004	00	17,572,336	00	—	—
100	Комисии отъ преводи		4,768,274	68	4,768,274	68	—	—	—	—
101	Комисии отъ ценности		2,517,612	45	2,517,612	45	—	—	—	—
102	Разлика курса отъ камбъо		1,137,598	01	1,137,698	01	—	—	—	—
103	Монетна наличност		43,496,791	28	43,496,791	28	—	—	—	—
104	Монетна наличност на запасната каса		374,361,054	90	262,626,731	90	111,734,323	00	—	—
106	Срокин влогове въ чужда валута		1,537,115,956	24	139,177,248	24	1,397,938,708	00	—	—
108	Фондъ държавно съкровище за погасяване дълга на държавата към Банката		6,353,080	65	14,696,082	65	—	—	8,343,002	00
109	Дебитори по акредитиви		965,454,799	35	985,454,799	35	—	—	—	—
110	Акредитиви		1,821,594	00	1,821,594	00	—	—	—	—
111	Дължници по гаранционни кредити		36,801,420	00	23,648,720	00	—	—	—	—
112	Удостовърения по гаранционни кредити		23,648,720	00	35,801,420	00	—	—	—	—
59a	Лихви отъ заемни и сконт. п/ци за 1929 год.		85,334	58	22,646,052	69	—	—	22,560,718	11
60a	" " " ипотечни заеми		4,027,367	05	—	—	4,027,367	05	—	—
61a	" " " заеми на з. б. окр. и общини за 1929 г.		1,658,552	10	—	—	1,658,552	10	—	—
62a	" " " и р. курса отъ фондове за 1929 г.		582,756	00	—	—	582,756	00	—	—
63a	" " " на срочни влогове		—	—	2,704,934	84	—	—	2,704,934	84
83a	" " " отъ специални текущи с/ки		416	00	255,767	76	—	—	255,351	76
64a	" " " премии на зал. облигаци		—	—	625,241	00	—	—	625,241	00
84a	Лихви на текущи сметки и фондове 1929 г.		—	—	423	31	—	—	423	31
88a	" отъ заеми на общ. за уч. сгради 1929		3,600,969	09	—	—	3,600,969	09	—	—
101a	Комисии отъ ценности за 1929 год		—	—	10	00	—	—	10	00
	Всичко		223116690,884	30	223116690,884	30	15,375,468,617	25	15,375,468,617	25

Годишенъ
на Българската народна банка,

АКТИВЪ		СУМД	
		лева	ст.
1. Злато въ монети и не въ монети.		1,323,412,537	50
1-а. Сребро.		170,411,156	—
2. Златни чуждестранни левизи (чл. 10 отъ закона за Б. н. б.)		2,736,350,167	50
3. Други чуждестранни девизи		533,656,212	07
4. Размънни български монети		104,201,081	75
5. Мънителници и записи на заповъдь (вътрешни):			
а. Търговски записи и ефекти.	588,358,621·51	—	—
б. Съкровищни бонове.	—	588,358,621	51
6. Аванси:			
I. Платими въ лева			
а. Държавата	—	—	—
б. Други.	701,480,581·89	—	—
II. Платими въ чужди девизи.			
7. Дългъ на държавата		701,480,581	89
8. Пласменти		3,735,241,573	—
9. Имоти и материали на Банката		335,690,622	07
10. Други активи		32,973,740	20
		130,841,320	92
		10,392,617,614	41

Пропорция на златото, среброто и чистата сума на чуждестран-

Злато.	1,323,412,537·50
Сребро.	170,411,156—
Чиста сума на чуждестранни златни девизи (№ 2 безъ № 16)	2,252,314,939·44
Резерва, както е предписано въ чл. 10 отъ зак. Б. н. б.	3,746,138,632·94 Всичко (а)

Пропорция на сбора (а) по отно-

София, 29 януари 1929 г.

б а л а н съ

сключенъ на 31 декемврий 1928 г.

		П А С И ВЪ	С У М А
		лева	ст.
11.	Внесенъ капиталъ	500,000,000	—
12.	Резервни фондове:		
а.	Общъ резервенъ фондъ	1,067,815,817·32	
б.	Други резервни фондове	81,586,208·10	1,149,402,025
13.	Банкноти въ обращение	4,173,017,231	42
14.	Други задължения на виждане въ лева:		
	<i>I. Текущи и депозитни сметки:</i>		
	а. Сметки на държавата	104,137,662·88	
	б. " банки	1,085,767,107·06	
	в. Други сметки	2,199,799,217·29	3,389,703,987·23
	<i>II. Ползи на виждане.</i>	3,389,703,987	23
15.	Срочни депозити въ лева:		
	а. Сметки на държавата	—	
	б. " банки	—	
	в. Други сметки	472,511,266·09	472,511,266
16.	Задължения въ чужди девизи:		
	а. Чуждестранни златни девизи	483,949,601·06	
	б. Други чуждестранни девизи	85,627—	484,035,228
17.	Други задължения	153,383,584	05
18.	Чиста печалба	70,564,292	11
		10,392,617,614	—
		10,392,617,614	41

ните златни девизи по отношение задълженията на виждане.

Банкноти	4,173,017,231·50
Други задължения на виждане въ лева	3,389,703,987·23

Всичко (6) 7,562,721,218·73

шение на събира (6) = 49·53 %

Сравнителна

за печалбитѣ и загубитѣ на Българската

Наименование на приходите	1927	1928	+	Разлика
Лихви отъ заемни и сконтирани полици . . .	44,663,911 91	62,210,847 96	+	17,546,936 05
" спец. тек. сметки	166,563,567 83	149,776,558 73	-	16,787,009 10
" ипотечни заеми	29,930,302 21	25,393,224 92	-	4,537,077 29
" заеми на окр. и общини	10,188,650 33	8,684,385 29	-	1,504,265 04
" " " общини за учили. сгради	16,587,206 37	20,110,152 62	+	3,522,946 25
" съдебни дѣла	2,305,153 65	2,865,041 88	+	559,888 23
" странни кореспонденти	2,376,304 16	17,023,153 80	+	14,646,849 64
" и разлика курса отъ фондове	12,568,125 30	—	—	—
Разлика курса отъ камбии	33,857,238 92	31,179,163 42	-	2,678,075 50
Печалба отъ партиципации	3,747,229 —	1,956,666 —	—	1,790,563 —
Комисиона отъ инкасо	2,364,632 79	2,512,941 15	+	148,308 36
" ценности	667,949 70	1,103,800 36	+	435,850 66
" преводи	4,474,633 30	4,760,954 38	+	286,321 08
Разни комисионни	3,227,305 52	4,479,523 48	+	1,252,217 96
Доходи и разходи по банкови имоти	8,576 81	33,149 09	+	24,572 28
Разни	361,019 16	—	—	—
Всичко	333,891,806 96	332,089,563 08	+	11,126,900 58

таблица

народна банка презъ 1927 и 1928 години.

Таблица 3.

Наименование на разходите	1927	1928	+/-	Разлика
Съдържание на служителите	111,962,142.27	112,112,011.16	+ 149,868.89	
Канцеларски и други разноски	24,401,942.70	25,746,404.68	+ 1,344,461.98	
Разноски за печатане банкноти	—	2,000,000.—	+ 2,000,000.—	
Погашение движими и недвижими имоти	4,486,828.05	4,763,604.87	+ 276,776.82	
Лихви и разлика курса отъ фондове	—	853,307.10	+ 13,421,432.40	
" на срочни влогове	17,872,652.20	5,549,064.10	— 12,323,588.10	
" текущи с/ки и фондове	119,292,097.77	92,220,040.89	— 27,072,056.88	
" премии на залож. облигации	5,846,120.95	4,992,320.74	— 853,800.21	
Портсигур и гербъ	5,265,751.07	10,171,385.80	+ 4,905,634.73	
Разни	—	3,117,131.74	+ 3,478,150.90	
Чиста печалба	44,764,271.95	70,564,292.—	+ 25,800,020.05	
	333,891,805.96	332,089,563.08	+ 11,126,900.58	

Българската народна банка през 1928 г.

Таблица 5.

№ по редъ	Клонове и агентури	1928								
		Банкови операции			Операции за съмътка на Държавното съкровище			Всичко		
		число	лева	ст.	число	лева	ст.	число	лева	ст.
	Пренось	1.288.179	196.612.251.520	42	31.713	12.391.924.320	93	1.319.892	209.004.175.841	35
63	Трънъ	5.768	163.138.891	45	288	25.211.735	02	6.056	188.350.626	47
64	Трънца	11.052	394.497.750	44	437	18.703.770	—	11.489	413.201.520	44
65	Фердинандъ	10.110	453.188.471	71	508	44.926.666	—	10.618	498.115.137	71
66	Харманлий	8.794	371.233.516	59	508	41.902.742	—	9.302	413.136.258	59
67	Сливница	5.545	237.734.011	—	509	94.278.802	—	6.054	332.012.813	—
68	Чирпанъ	9.901	539.202.353	65	502	43.236.231	—	10.403	582.438.584	65
69	Т. Сейменъ	6.148	197.694.525	06	480	16.203.524	—	6.628	213.898.049	06
70	Н. Пазаръ	8.591	262.440.545	07	503	13.759.587	—	9.094	276.200.132	07
71	Кнежа	5.725	180.748.925	87	464	14.196.314	—	6.189	194.945.239	87
72	Страхица	8.378	265.392.998	61	490	16.645.737	—	8.868	282.038.735	61
73	Левски	8.392	331.502.193	97	452	16.436.730	—	8.844	347.938.923	97
74	Свиленградъ	11.357	575.986.376	15	505	51.462.843	—	11.862	627.449.219	15
75	Василъ	2.902	91.321.844	26	405	9.565.277	—	3.307	100.887.121	26
76	Гор. Джумая	11.408	636.860.681	89	540	50.279.948	—	11.948	887.140.629	89
77	Дарж-дере	2.910	89.919.012	98	368	8.769.558	—	3.278	94.688.570	98
78	Ерги-дере	3.164	191.211.965	18	368	9.832.544	—	3.532	201.044.509	18
79	Св. Врачъ	5.915	385.165.786	47	286	29.365.204	—	6.201	414.530.990	47
80	Разлогъ	5.292	222.052.928	22	290	31.181.695	—	5.582	253.234.623	22
81	Ортачъ	4.952	204.506.506	85	411	14.352.249	—	5.363	218.858.755	85
22	Пашмаклий	5.490	257.692.166	56	476	31.643.894	—	5.966	289.336.060	56
83	Петричъ	8.776	411.245.966	68	487	37.301.997	—	9.263	448.547.963	68
84	Неврохопъ	9.566	433.904.445	64	604	32.252.916	—	10.170	526.157.361	64
85	К. Кавакъ	3.844	169.248.958	55	264	10.540.855	—	4.108	178.699.813	55
86	М. Търново	3.213	63.300.923	19	451	11.921.095	—	3.654	75.222.018	10
87	Дъвлънъ	2.728	66.187.182	80	408	9.364.186	—	3.136	75.351.368	80
88	Тръмбешъ	7.341	429.478.457	87	460	20.163.519	—	7.801	449.641.976	87
89	Лъждене	7.776	380.134.686	17	471	20.262.737	—	8.247	400.397.423	17
90	Чепеларе	5.003	218.247.385	78	437	11.188.570	—	5.440	229.435.955	78
91	Сухиндолъ	7.001	214.447.465	52	474	8.349.113	—	7.475	222.796.578	52
92	Любимецъ	4.201	124.410.862	62	345	5.810.284	—	4.546	130.221.146	62
93	Каспичанъ	5.045	169.967.279	90	418	18.014.066	—	5.458	187.981.345	90
94	Раднево	4.589	291.659.938	95	445	17.038.286	60	5.034	308.698.225	55
95	Ябланица	3.819	81.156.155	62	421	7.534.352	—	4.240	88.740.507	62
96	Бълово	3.907	129.593.901	50	438	6.549.145	—	4.345	136.143.046	50
97	Смъдово	2.321	52.117.553	47	258	4.635.505	—	2.579	56.753.058	47
98	Стралджа	4.720	221.647.824	88	299	9.630.038	—	5.019	231.277.862	88
99	Бръзникъ	3.900	105.144.382	32	285	22.022.737	50	4.185	127.167.119	82
100	Каваклий	6.298	252.340.661	33	231	7.269.301	10	6.529	259.609.962	43
101	Мездра	11.273	272.007.668	25	443	32.571.244	—	11.716	304.578.912	25
102	Перникъ	10.129	831.470.710	46	470	216.430.831	—	10.599	1.047.901.541	46
103	Козлодуй	3.135	109.239.354	78	346	4.601.856	—	3.481	113.841.210	78
104	Земенъ	4.239	125.551.316	96	442	14.403.333	—	4.681	139.954.649	96
105	Балбинаръ	3.900	130.513.893	93	436	11.363.430	—	4.336	141.877.323	93
106	Кеманларъ	3.787	113.066.572	84	272	7.929.129	—	4.059	120.995.701	84
107	Новоселци	2.855	95.936.799	70	473	11.002.269	—	3.328	105.939.068	70
108	Карабунаръ	2.810	85.057.601	—	487	12.087.668	—	3.397	97.145.269	—
109	Три кладенци	3.964	943.390.541	63	591	254.716.880	—	4.555	1.198.107.421	63
110	Мастанлий	1.904	64.730.486	41	273	8.954.219	—	2.177	736.421.765	41
		1.562.017	209.308.941.950	15	51.927	13.807.748.933	15	1.623.944	223.116.690.884	30

Таблица 7.

Пласменти на Българската народна банка на 31 декември 1928 год.

Наименование на съмътките	Остаратъкъ на 31 XII. 1927 г.	Отпуснато	Получено	Остаратъкъ на 31 XII. 1928 г.		
					Л е в а	
Сконтираны почици	290,461,306	2,050,574,537	1,755,178,757	598,857,086		
Спец. тек. ски с гаранция на 2 лица	222,254,508	2,890,229,788	255,539,983			
Спец. тек. ски с гаранция на полни	91,663,601	2,585,977,689	2,589,450,748	98,190,542		
Спец. тек. ски с гаранция на ценни книжа и монети	53,381,922	80,512,522	89,439,989	44,454,455		
Заеми и с/ки с гаранция на стоки	164,909,159	489,663,874	409,253,857	25,319,176		
Всичко	822,670,495	8,140,243,805	7,733,553,059	1,225,361,242		
Въз ликвидация						
Заемни почици	5,992,788	10,472,518	13,963,770	2,501,536		
Спец. тек. ски с гаранция на ипотеки	61,919,975	135,774,297	150,210,387	47,484,308		
Спец. тек. ски с гаранция на цесии	3,395,702	623,814	1,071,056	4,948,460		
Заеми и с/ки с гаранция на беспоръч вземания	50,503	50,251	100,754	—		
Данъчни текущи съмътки	6,128,333	535,897	2,841,714	3,822,515		
Всичко	78,487,300	147,457,200	168,187,681	58,756,819		
А всичко	902,157,795	8,287,701,055	7,901,740,740	1,288,118,061		
Бълг. централна кооп. банка подъ гаранс. на полими						
Бълг. централна кооп. банка подъ гаранс. на полими	73,857,569	455,499,144	526,782,878	573,834		
Аванс на държавното съкровище *	4,470,613,483	62,931,718	798,303,623	3,735,241,573		
Всичко	4,544,471,051	518,430,862	1,327,086,506	3,735,815,407		
Въз ликвидация						
Ипотечни заеми и ипотеки	283,694,612	84,859,202	131,440,263	237,313,551		
Заеми на снощики, общини и учреждения	92,951,003	12,640,000	61,395,328	44,939,675		
Заеми на общини за постройка на училищни сгради	187,544,297	1,120,717	3,588,292	185,076,722		
Спец. тек. ски подъ гаранция на държавата	437,503,430	32,590,883	470,394,313	—		
Всичко	1,002,093,342	131,210,802	666,818,196	466,485,948		
А всичко	5,545,564,393	649,641,664	1,993,904,702	4,202,301,355		
Общъ пласментъ	6,448,722,189	8,937,342,669	9,895,845,442	5,490,419,416		
* Равенки на държавното съкровище						
1) Равенъ на държавата	4,700,000,000	—	—	—		
2) Съкровищни бонове	250,000,000	550,000,000	800,000,000	3,735,241,573		
Спец. съ "Фондъ държавно съкровище за потисване дълга на държавата към банката"	479,386,517	487,068,282	966,454,789	—		
Всичко	4,470,613,483	62,931,718	798,303,623	3,735,241,573		

* Равенки на държавното съкровище

1) Равенъ на държавата

2) Съкровищни бонове

Спец. съ "Фондъ държавно съкровище за потисване
дълга на държавата към банката"

ОТЧЕТЪ

на

СОФИЙСКАТА УРАВНИТЕЛНА КАМАРА

ЗА 1928 Г.

ОТЧЕТЬ
на Софийската уравнителна камара за 1928 г.

Операциите на уравнителната камара презъ изтеклата 1928 год.
съз се значително увеличили, а именно:

Месец	Коли- чество	Връчени за компенсиране		Минати по сметка
		леva	леva	
Януарий . . .	3,689	878,558,908·14	555,888,285·22	322,670,622·92
Февруарий . . .	3,971	1,232,330,007·76	835,848,025·58	396,481,982·18
Мартъ . . .	4,037	1,396,097,008·48	1,075,127,253·66	320,969,754·82
Априлъ . . .	3,397	1,062,737,972·62	764,536,071·34	298,701,901·28
Май . . .	4,127	1,104,813,057·52	799,139,224·06	305,673,833·46
Юни . . .	3,897	1,243,696,127·02	887,563,094·88	356,133,032·14
Юлий . . .	3,917	1,140,317,933·76	816,301,502·26	324,016,431·50
Августъ . . .	3,938	1,349,223,940·70	979,141,131·80	370,082,808·90
Септемврий . . .	4,168	1,303,132,523·27	930,587,144·—	372,545,379·27
Октомврий . . .	4,758	1,810,240,738·09	1,417,986,476·32	392,254,261·77
Ноемврий . . .	4,395	1,485,245,513·57	1,133,382,403·36	351,863,110·21
Декемврий . . .	4,263	1,265,052,658·56	917,282,608·—	347,780,050·56
Всичко 1928 г.	48,557	15,271,456,389·49	11,112,783,220·48	4,158,673,169·01
„ 1927 г.	40,437	10,454,390,831·59	6,665,828,239·14	3,788,562,592·45

или сръдно по 1,276,000,000 — месечно. Докато презъ 1927 год. процентъ на компенсацията е билъ 63%, презъ 1928 година той е достигналъ 72·70%.

Най-голѣмиятъ дневенъ оборотъ сме имали на 31.III отъ 321,918,326·08 лева, а най-малкия — на 28.I. отъ 15,803,151·40 лева.

Изразено по банки сме имали следните обороти:

Наименование на членовете	ОБОРОТИ	
	1927 год.	1928 год.
Българска народна банка	7,678,821,045·32	10,024,022,766·41
„ земедълска банка . . .	786,000,974 20	1,061,644,794·06
„ централна коопер. банка	240,739,104·72	1,089,991,152·25
Търговска банка	619,241,999·17	1,547,922,554·93
Кредитна банка	1,486,125,170·16	1,478,777,263·35
Италианска и Българска търговска банка	2,769,811,202·23	3,649,963,426·49
Балканска банка	1,020,661,472·15	1,422,557,931·19
Пражка кредитна банка	547,428,339·39	919,516,448·23
Генерална банка	1,380,277,776·70	1,807,113,155·61
Българска банка	336,489,477·30	634,131,064·59
Франко-българска банка за международна търговия	602,743,583·45	1,050,256,914·56
Франко-белгийска банка за България	1,574,983,607·94	2,261,675,521·93
Банка за народен кредит	513,360,540·89	887,526,981·42
Дойчебанкъ	760,156,777·08	1,208,393,976·82
Банка за търговия, индустрия и книжнина	92,030,618·63	117,565,112·15
Българска банка за инострания търговия	210,934,372·84	409,972,199·15
Банка Пинкасъ & Дрие	288,975,601·01	247,597,474·04
Централна банка на българските провинциални банки	—	724,282,041·80
	20,908,781,663·18	30,542,912,778·98

Презъ изтеклата година не е имало никакъв спор между членовете, вследствие на което арбитражния съдъ не е билъ сезирванъ.

Съдебните доказателства са предадени във външната комисия.

Съдебните доказателства са предадени във външната комисия.